

บทที่ 3

สภาพปัจจุบันระบบการบริหารงานของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นส่วนราชการแห่งหนึ่ง ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ก่อตั้งขึ้นในส่วนภูมิภาค มุ่งหมายที่จะผลิตกำลังคนและสร้างองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่ง ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้วางรากฐานการก่อตั้งขึ้นตามโครงการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อปี พ.ศ. 2503

มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เริ่มเปิดรับนักศึกษาครั้งแรกในปี พ.ศ. 2507 ซึ่งขณะนั้นมีเพียงคณะเกษตรศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้จัดตั้งคณะสถาบัน สำนัก และศูนย์ ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น มีจำนวนทั้งสิ้น 17 คณะ 3 สำนัก 3 ศูนย์ และ 1 สถาบัน ซึ่งได้แก่

- (1) คณะเกษตรศาสตร์
- (2) คณะวิศวกรรมศาสตร์
- (3) คณะศึกษาศาสตร์
- (4) คณะพยาบาลศาสตร์
- (5) คณะวิทยาศาสตร์
- (6) คณะแพทยศาสตร์
- (7) คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
- (8) คณะเทคนิคการแพทย์
- (9) คณะสาธารณสุขศาสตร์
- (10) คณะทันตแพทยศาสตร์
- (11) คณะเภสัชศาสตร์
- (12) คณะเทคโนโลยี
- (13) คณะสัตวแพทยศาสตร์
- (14) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
- (15) คณะวิทยาการจัดการ

- (16) คณะศิลปกรรมศาสตร์
- (17) บัณฑิตวิทยาลัย
- (18) สำนักวิทยบริการ
- (19) สำนักทะเบียนและประมวลผล
- (20) สำนักงานอธิการบดี
- (21) ศูนย์คอมพิวเตอร์
- (22) ศูนย์บริการทางวิชาการ
- (23) ศูนย์หัวใจสิริกิติ์
- (24) สถาบันวิจัยและพัฒนา

ดังรายละเอียด ในโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ใน
แผนภูมิที่ 11

3.1 โครงสร้างการจัดสายงานบริหาร

การบริหารงานภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีอธิการบดีเป็นผู้บริหารสูงสุด มีวาระ
การดำรงตำแหน่งวาระละ 4 ปี ดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 วาระ (พระราช-
บัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541) โครงสร้างการจัดสายงานบริหาร แยกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- (1) การบริหารในส่วนกลางของสำนักงานอธิการบดี
- (2) การบริหารในส่วนของระดับคณะ ศูนย์ สถาบัน และสำนัก

3.1.1 การบริหารงานในส่วนกลางของสำนักงานอธิการบดี

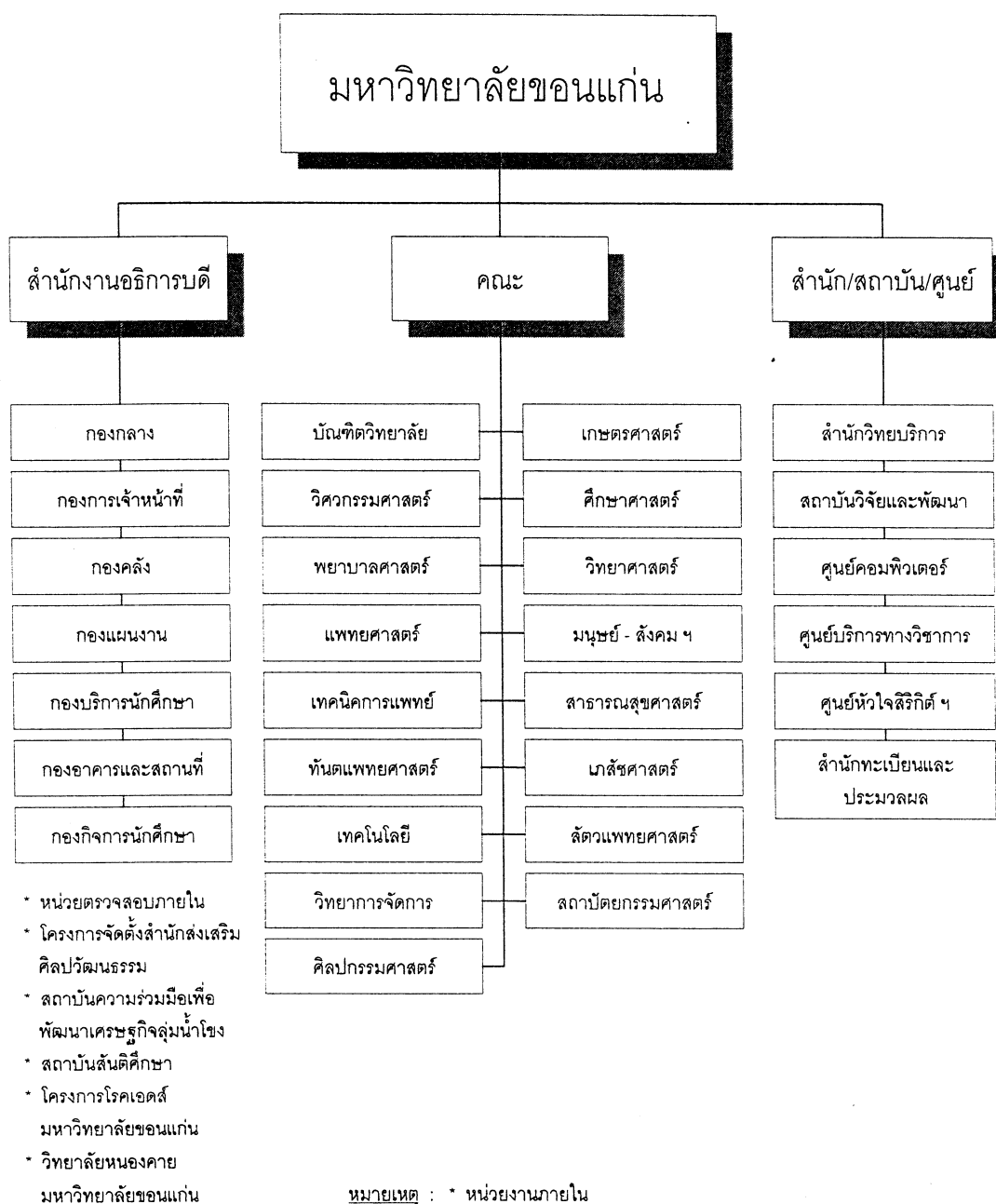
3.1.1.1 กองต่าง ๆ ในสำนักงานอธิการบดี

การบริหารงานในส่วนกลางของสำนักงานอธิการบดี จะมีอธิการบดี
รองอธิการบดีฝ่ายต่างๆ และหัวหน้าสำนักงานอธิการบดี เป็นผู้กำกับ ดูแล รับผิดชอบในการ
บริหารงาน โดยมีกองต่างๆ ในสังกัด ดำเนินการตามภารกิจของมหาวิทยาลัย สำนักงาน
อธิการบดีแบ่งส่วนราชการออกเป็น 7 กอง ได้แก่

- (1) กองคลัง
- (2) กองกลาง
- (3) กองการเจ้าหน้าที่
- (4) กองแผนงาน
- (5) กองบริการการศึกษา

(6) กองกิจการนักศึกษา

(7) กองอาคารและสถานที่

แผนภูมิที่ 11 แสดงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.1.1.2 รองอธิการบดีที่กำกับดูแลกองต่าง ๆ

สำหรับรองอธิการบดีในปัจจุบันได้กำหนดและแต่งตั้ง รวมทั้งสิ้น 8 คน เพื่อกำกับ ดูแล การบริหารงานของกองต่างๆ รองอธิการบดี ได้แก่

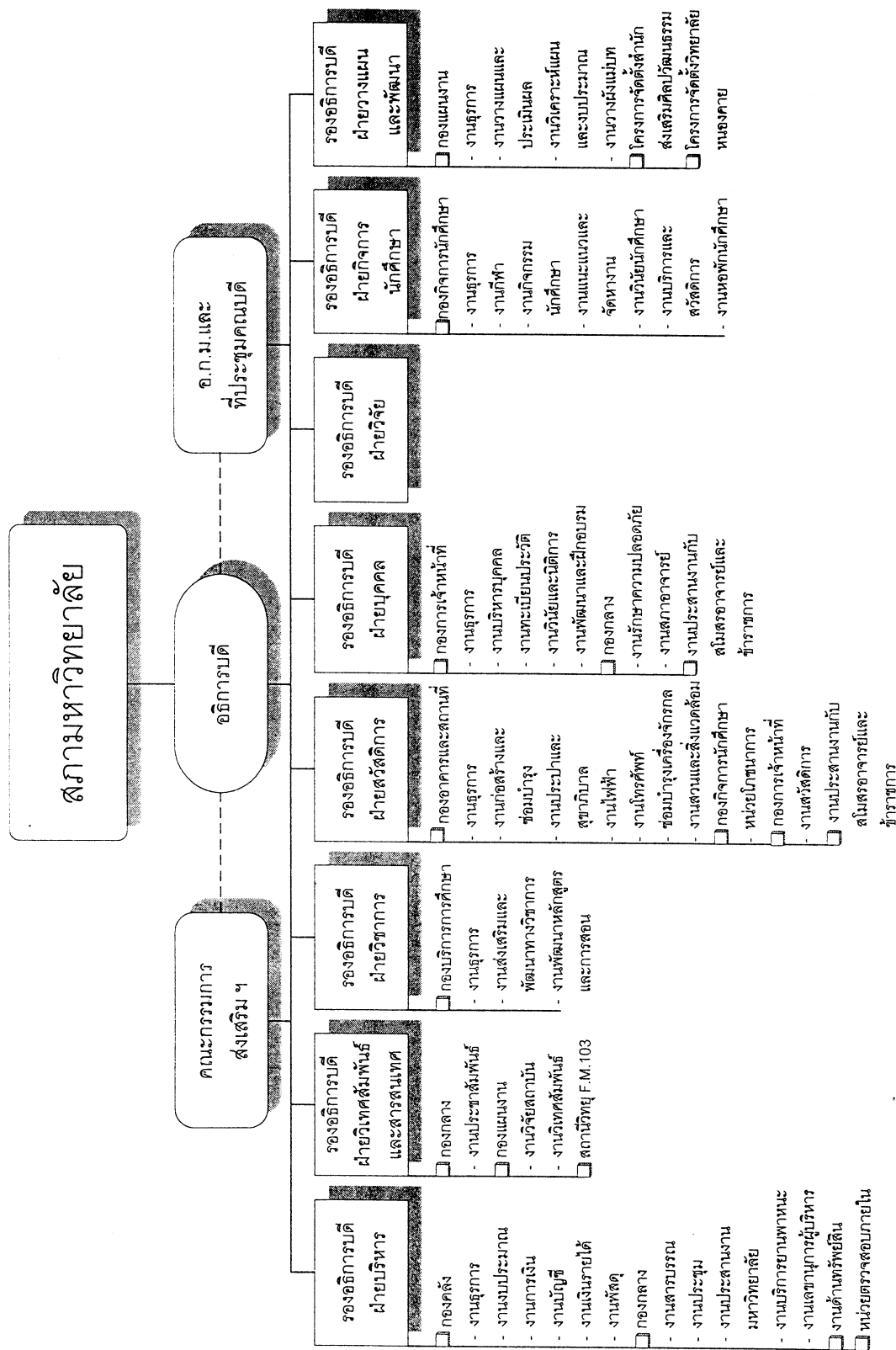
- (1) รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
- (2) รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
- (3) รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และสารสนเทศ
- (4) รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
- (5) รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย
- (6) รองอธิการบดีฝ่ายบุคคล
- (7) รองอธิการบดีฝ่ายสวัสดิการ
- (8) รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

โดยมีการจัดสายงานการบริหาร ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 12

3.1.2 การบริหารงานในส่วนของระดับคณะ ศูนย์ สถาบัน และสำนัก

การบริหารงานในระดับคณะ ศูนย์ สถาบัน และสำนัก อธิการบดีจะมอบอำนาจในการบริหารให้แก่ คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน และสำนักเป็นผู้บริหาร กำกับ และดูแลการ ดำเนินกิจการเพื่อสนองต่อภารกิจและนโยบายของมหาวิทยาลัย ผู้บริหารในระดับคณะ ศูนย์ สถาบัน และสำนักจะดำรงตำแหน่งวาระละ 4 ปี มีวาระการดำรงตำแหน่งติดต่อกันไม่เกิน 2 วาระ (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น ,2541) แต่ละคณะ ศูนย์ สถาบัน และสำนัก จะ ดำเนินงานโดยยึดภารกิจและนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยบริหารงานภายใต้กฎ และระเบียบ ของทางราชการ และภายใต้การรับมอบอำนาจ ในส่วนที่อธิการบดีสามารถที่จะกระจายอำนาจ ให้บริหารจัดการได้ สำหรับส่วนที่อยู่ในอำนาจของอธิการบดีที่ไม่สามารถกระจายไปยังคณะ ศูนย์ สถาบัน และสำนักได้ การบริหารจัดการแต่ละเรื่องจะเสนอไปยังกองต่างๆ ตามสายงาน การบริหาร

นอกจากการดำเนินการตามภารกิจ และนโยบายของมหาวิทยาลัยแล้ว คณะ ศูนย์ สถาบัน และสำนัก ก็จะมีบริหารมุ่งภารกิจเฉพาะในส่วนของคุณ คณะ ศูนย์ สถาบัน และสำนัก เพิ่มเติม ในส่วนของศูนย์ สถาบัน และสำนัก ก็จะมุ่งเน้นในการบริหารตามเป้าหมายของการ จัดตั้ง และในส่วนของคุณ ก็จะมุ่งเน้นในด้านการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่รับผิดชอบ

โครงสร้างการบริหารในระดับคณะ จะแบ่งส่วนราชการออกเป็น สำนักงานคณบดี และ ภาควิชา โดยที่สำนักงานคณบดี จะเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการสนับสนุนและสนองภารกิจของคณะในด้านต่างๆ โดยรับผิดชอบในงานด้านธุรการ บริหารงานบุคคล งบประมาณ พัสดุ การเงิน ยานพาหนะและอาคารสถานที่ การบริการการศึกษา ส่งเสริมคุณภาพทางวิชาการ และกิจการนักศึกษา การดำเนินงานในด้านนโยบายจะอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของคณบดี โดยมีรองคณบดีฝ่ายต่างๆ ที่อยู่ในสายงาน เป็นผู้ช่วยในการดำเนินการ กำกับ ดูแล และร่วมรับผิดชอบ ในปัจจุบันคณะต่างๆ ส่วนใหญ่จะมีรองคณบดี 4 ฝ่ายคือ รองคณบดีฝ่ายบริหาร รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา รองคณบดีฝ่ายวิชาการ และ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ในการปฏิบัติงานจะมี หัวหน้าสำนักงานคณบดีเป็นผู้รับผิดชอบ มีหัวหน้างาน และหัวหน้าหน่วยต่างๆ จะเป็นผู้ปฏิบัติในแต่ละหน่วย หรือแต่ละงาน

สำนักงานคณบดี มีการจัดแบ่งองค์การ โดยมีงานหลัก 4 งานและมีหน่วยในสังกัด ดังนี้

(1) งานนโยบายและแผน

- ก. หน่วยแผนงาน และงบประมาณ
- ข. หน่วยวิจัยสถาบันและสารสนเทศ
- ค. หน่วยวิเทศสัมพันธ์

(2) งานบริหารและธุรการ

- ก. หน่วยสารบรรณ
- ข. หน่วยการเจ้าหน้าที่
- ค. หน่วยอาคารสถานที่และยานพาหนะ

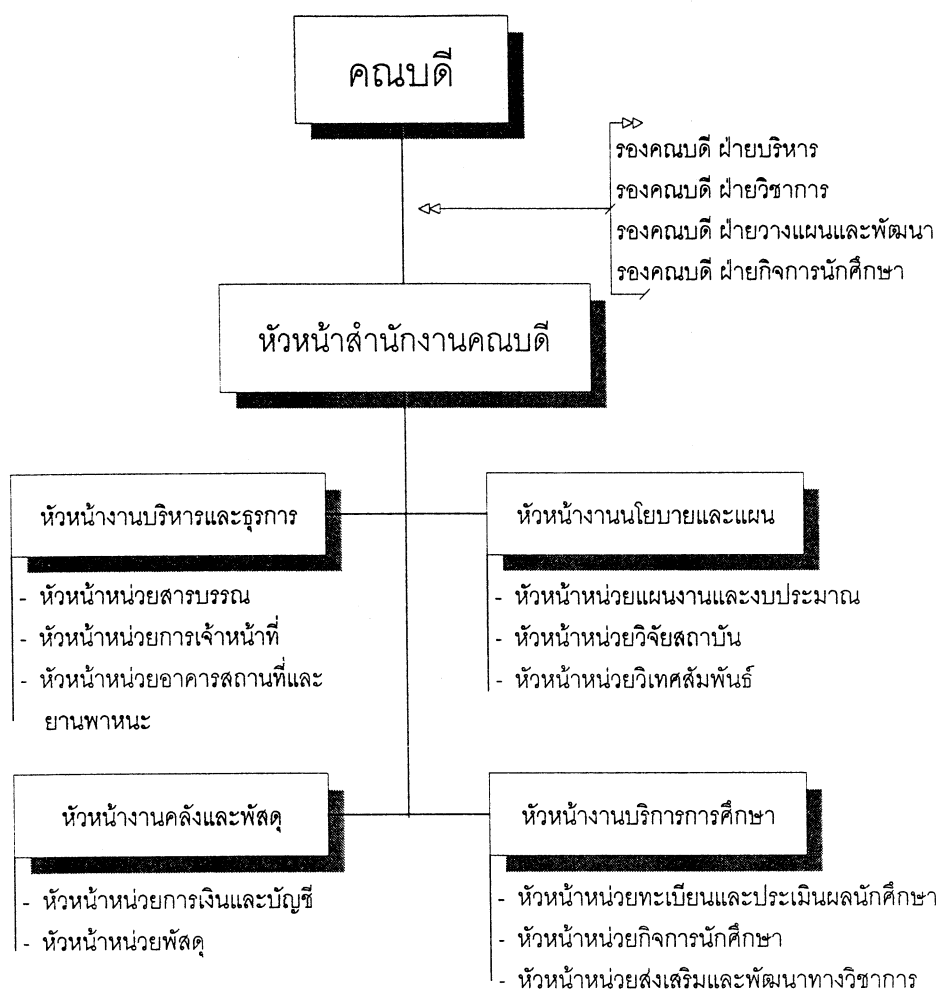
(3) งานคลังและพัสดุ

- ก. หน่วยการเงินและบัญชี
- ข. หน่วยพัสดุ

(4) งานบริการการศึกษา

- ก. หน่วยทะเบียนและประเมินผลนักศึกษา
- ข. หน่วยกิจการนักศึกษา
- ค. หน่วยส่งเสริมพัฒนาทางวิชาการ

การบริหารงานจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับส่วนราชการโดยทั่วไป กล่าวคือ มีการรวมศูนย์อำนาจ และเป็นการบังคับบัญชาตามสายงาน ตามลำดับชั้น มีการจัดแบ่งกลุ่มงาน หลากหลาย มีขอบเขตของสายงาน ตลอดทั้งรูปแบบการจัดองค์การ และการจัดสายงาน การบริหาร ก็จะเป็นรูปพีระมิด (Pyramid) ดังแผนภูมิที่ 13

แผนภูมิที่ 13 แสดงรูปแบบการจัดองค์การของสำนักงานคณบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.2 แหล่งเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน

(1) งบประมาณแผ่นดิน เป็นเงินที่มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ได้รับจากการจัดทำคำของบประมาณ ผ่านตามขั้นตอน วิธีการงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งใช้ตามกฎหมาย หรือระเบียบของรัฐที่กำหนด

(2) เงินรายได้ เป็นเงินผลประโยชน์ ที่ได้จากการดำเนินงาน ของมหาวิทยาลัย โดยมีข้อกำหนดว่ารายได้ของสถาบันการศึกษาไม่ถือเป็นรายได้ของแผ่นดิน และไม่ต้องนำส่งคลัง (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541) สามารถนำรายได้มาใช้ในการกิจการของมหาวิทยาลัย ได้โดยมหาวิทยาลัยมีระเบียบในการควบคุม การใช้จ่าย

(3) เงินบริจาค คือ เงินที่ได้จากผู้สนับสนุนกิจการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ใช้ตามข้อตกลง หรือตามที่ผู้บริหารพิจารณา

3.3 การบริหารด้านบุคลากร

บุคลากรในมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีสถานะเป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ.2507 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ตำแหน่งต่างๆ ดังนี้

บุคลากร สาย ก. คือ ทำหน้าที่การสอน วิจัย และให้บริการทางวิชาการ

บุคลากร สาย ข. คือ ตำแหน่งที่มีหน้าที่ในการให้บริการทางวิชาการ

บุคลากร สาย ค. คือ ตำแหน่งที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารและธุรการ

การคัดเลือก การบรรจุเข้ารับราชการ ตลอดจนทั้งคุณสมบัติในแต่ละตำแหน่งรวมทั้งความก้าวหน้า การได้รับเงินเดือน การลงโทษทางวินัย จะอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น โดยจะอยู่ในหลักเกณฑ์ และวิธีการของทางราชการ

การบริหารงานในสำนักงานคณบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น บุคลากรจะประกอบด้วย ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย สาย ข และ สาย ค ซึ่งเป็นสายปฏิบัติการ ในส่วนของผู้บริหารระดับคณะ คือคณบดี และรองคณบดีฝ่ายต่างๆ จะเป็นบุคลากรใน สาย ก กระบวนการทำงาน หรือกระบวนการบริหารจะเป็นสายการบังคับบัญชาเรียงตามลำดับชั้น (Hierarchy)

3.4 การบริหารด้านสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการบริหารงานมาโดยตลอด แต่ระดับการใช้ และปริมาณอยู่ในวงจำกัด เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์คอมพิวเตอร์ขึ้นตั้งแต่ปี 2531 ก็นับเป็นอีกก้าวหนึ่งของการเพิ่มปริมาณการใช้ เป็นปีที่เริ่มมีแผนปฏิบัติการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และพัฒนาสารสนเทศเพื่อการบริหารครั้งแรก การเพิ่มของอุปกรณ์ และเครื่องใช้เครื่องมือทางด้านนี้ก็มีมากขึ้นเรื่อยๆ และกระจายเข้าสู่หน่วยงาน และระบบงานต่างๆ จนถึงในปีงบประมาณ 2539 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ดำเนินการในเรื่องระบบเครือข่ายการสื่อสารภายใน โดยมีระบบเครือข่ายใยแก้วนำแสง เป็นเส้นทางเชื่อมโยงเครือข่าย และมีแผนในการพัฒนาให้เป็นระบบที่สมบูรณ์ เพื่อการใช้งานทั้งใน และการติดต่อสื่อสารกับภายนอกมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเอกสารพบว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กำหนดนโยบายการพัฒนา มหาวิทยาลัย โดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการบริหาร คือ

- (1) การกำหนดภาระงานรองอธิการบดี ให้มารับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง

(2) การกำหนดนโยบายการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ทั้งในระบบงานบริหาร การเรียน การสอน และการะกิจอื่นชัดเจนขึ้น

(3) การจัดตั้งคณะบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบบริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย

ก. คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ข. คณะทำงานเฉพาะด้าน ได้แก่

คณะทำงานจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะทำงานจัดทำแผนเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะทำงานด้านบุคลากร

คณะทำงานด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

คณะทำงานด้านพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร

แนวนโยบายดังกล่าว การพัฒนาเพื่อเข้าสู่ ระบบสารสนเทศ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ของคณะทำงานต่างๆ ได้ดำเนินการดังนี้

3.4.1 คณะทำงานจัดทำแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

การจัดทำแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีงานวิจัยสถาบัน กองแผนงาน เป็นเลขานุการ ภายใต้การกำกับ ดูแล ของรองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ และสารสนเทศ ได้ กำหนดโครงการ และกิจกรรมในอนาคตดังนี้

3.4.1.1 โครงการห้องบรรยายอัตโนมัติ การจัดการเรียนการสอนในห้องบรรยายขนาดใหญ่ ที่มีจำนวนผู้เข้าเรียนมากกว่า 50 คนขึ้นไป จำเป็นต้องมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มาประกอบ เพื่อให้ผู้เข้าเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาได้ทัดเทียมกัน ผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ใกล้หรือ ห่างไกลจากผู้สอนก็สามารถทำความเข้าใจในบทเรียนได้

3.4.1.2 โครงการห้องเรียนอัตโนมัติ (Electronic Classroom) ซึ่งเป็นห้องเรียนที่เสริม ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร และงานวิจัยของมหาวิทยาลัย ห้อง เรียนอัตโนมัติจะมีรูปลักษณะคล้ายกับห้องเรียนคอมพิวเตอร์ (Computer) กล่าวคือภายในห้อง ประกอบด้วยอุปกรณ์เครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer) ประจำโต๊ะเรียน แต่ห้องเรียนที่จัดตั้งขึ้นนี้ นอกจากจะเป็นการใช้ เพื่อการพัฒนาบุคลากรในการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการทำวิจัย ส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้อาจารย์หรือนักศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ

3.4.1.3 โครงการจัดตั้งคลังพัสดุเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา มี วัตถุประสงค์คือ

- (ก) จัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีที่มีการใช้สอยไม่บ่อยครั้งแต่จำเป็น เพื่อบริการศูนย์ต่างๆ
- (ข) ให้บริการดูแลบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆ ให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
- (ค) พัฒนาศักยภาพการใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรในทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ
- (ง) พัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ขึ้นมา
- (จ) ให้บริการยืมอุปกรณ์ที่จำเป็น
- (ฉ) ศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนและการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.4.1.4 แผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการให้บริการทางวิชาการของ สำนักวิทยบริการ ปัจจุบันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ก้าวหน้าไปถึงจุดที่มีการนำเอาสื่อประสม (Multimedia) มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล ที่สามารถเอื้ออำนวยต่อการสืบค้น รวมทั้งได้มีฐานข้อมูลเพิ่มขึ้นมากมายในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน การวิจัยของอาจารย์และนักศึกษา สำนักวิทยบริการจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้ผู้ใช้มีความสามารถในการสืบค้น โดยอาศัยระบบเครือข่ายขนาดใหญ่ รวมทั้งห้องสมุดเองต้องพัฒนาขีดความสามารถในการให้บริการดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ควรที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ทั่วไป ซึ่งรวมถึงสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และมัธยมศึกษาในภูมิภาค ทำให้สำนักวิทยบริการต้องขยายงานด้านนี้ให้กว้างขวางออกไป

3.4.1.5 การพัฒนาระบบบริหารที่มีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ต่อเชื่อมกันทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่น และภายนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้งในและต่างประเทศ

3.4.1.6 โครงสร้างฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะทำงานได้กำหนดฐานข้อมูลเพื่อการบริหารเป็น 6 ฐานหลัก คือ

- ก. ฐานข้อมูลการคลังและการเงิน
- ข. ฐานข้อมูลบุคลากร
- ค. ฐานข้อมูลนักศึกษา
- ง. ฐานข้อมูลพื้นที่และเอกสาร
- จ. ฐานข้อมูลวิจัยและความร่วมมือ
- ฉ. ฐานข้อมูลประชาสัมพันธ์และอ้างอิง

ขั้นตอนในการพัฒนาฐานข้อมูลแต่ละชนิด แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมและพัฒนาระบบ

ขั้นตอนที่ 3 การใช้งานและดูแลรักษา

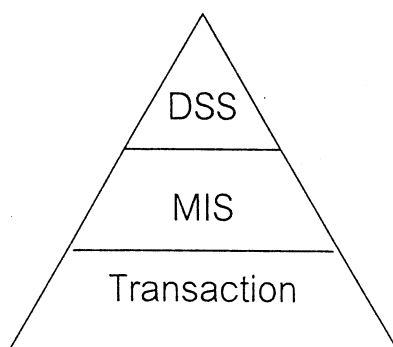
การพัฒนาโปรแกรมฐานข้อมูล อาศัยแนวคิดการจัดการฐานข้อมูล เป็น 3 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 ระดับผู้ปฏิบัติการ (Transaction)

ระดับที่ 2 ระดับผู้บริหารระดับกลาง (Management Information System : MIS)

ระดับที่ 3 ระดับผู้บริหารระดับสูง (Decision Support System : DSS)

ผังแผนภูมิที่ 14

แผนภูมิที่ 14 แสดงระดับของการพัฒนาระบบงานสารสนเทศ เพื่อการบริหาร
ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

โดยคณะทำงานเน้นการพัฒนาโปรแกรมฐานข้อมูลในระดับปฏิบัติการก่อน เพื่อเกิดความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติและเลือกผู้เขียนโปรแกรมจากศูนย์คอมพิวเตอร์ หรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานนั้น ๆ ระบบงานด้านสารสนเทศระดับปฏิบัติการในปัจจุบัน ได้อาศัยเครือข่ายในลักษณะ Remote Terminals ผ่านระบบโทรศัพท์ และระบบเครือข่ายใยแก้วบางจุด ได้แก่

(1) ระบบทะเบียนนักศึกษา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ดำเนินงานด้านทะเบียนกลางของนักศึกษาามาตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 อยู่บนเครื่อง mini computer ขณะนี้ระบบข้อมูลทะเบียนนักศึกษาได้พัฒนาระบบถึงระบบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระบบหนี้สินนักศึกษา ระบบบริการการศึกษาและระบบกิจกรรมนักศึกษา การมีระบบเครือข่ายจะทำให้ข้อมูลที่มีอยู่สามารถกระจายออกสู่ผู้ใช้ คือ นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์ผู้สอน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารทุกระดับได้สะดวก

รวดเร็ว อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ และการบริหารของมหาวิทยาลัย-
ขอนแก่น อีกด้วย

(2) ระบบงานห้องสมุด และสารสนเทศวิทยบริการ

สำนักวิทยบริการได้พัฒนาระบบงานห้องสมุดอัตโนมัติ และสารสนเทศทาง
วิชาการสาขาต่างๆ อยู่ในรูปแบบฐานข้อมูลใช้ในระบบ PC-LAN และใน mini computer
และจัดหาฐานข้อมูลสำเร็จรูปบริการภายใต้ CD-Net ซึ่งทรัพยากรสารสนเทศเหล่านี้ จำเป็น
ต้องอาศัยระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล เพื่อให้การใช้ข้อมูล/สารสนเทศ เป็นไปอย่างทั่วถึงและ
รวดเร็วภายในมหาวิทยาลัย และให้การปฏิบัติกระบวนการห้องสมุดระหว่างสำนักวิทยบริการ
กับห้องสมุดคณะต่างๆ ดำเนินอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ระบบเครือข่ายยังจำเป็นสำหรับการ
รองรับแผนการเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการกับห้องสมุด มหาวิทยาลัย / สถาบัน
การศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ระบบเครือข่าย Internet ภายใต้อาณัติความร่วมมือ จากกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
และสิ่งแวดล้อม และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งภายใต้เครือข่าย Internet จะสามารถติดต่อ
สื่อสารข้อมูลในระบบ Electronics mail กับหน่วยงาน /บุคคลในประเทศต่างๆ ซึ่งขณะนี้
สมาชิกเกือบทั่วโลก และการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกัน จึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไป
สู่การพัฒนาวิชาการของมหาวิทยาลัย เป็นโครงสร้างที่จะเชื่อมต่อบุคคลในคณะ/หน่วยงาน
สามารถใช้ประโยชน์จากระบบ Internet นี้ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังได้พัฒนาระบบ
ข้อมูลเผยแพร่มหาวิทยาลัย เพื่อเผยแพร่สู่นานาชาติผ่านระบบเครือข่าย Internet ระบบข้อมูลนี้
เป็นส่วนสำคัญที่สนับสนุนนโยบาย ความเป็นนานาชาติของมหาวิทยาลัย และทำให้เกิด
ความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับนานาชาติเป็นไปอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

(3) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการและระบบสารสนเทศอื่นๆ

ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น หลายคณะ/หน่วยงานได้พัฒนาระบบสารสนเทศ
เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในหน่วยงาน อาทิเช่น ระบบการเจ้าหน้าที่ ระบบงานคลังและพัสดุ
ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานคณะ ระบบงานวิจัยสถาบัน ระบบงานโรงพยาบาล
ศรีนครินทร์ สารสนเทศระบบฟาร์ม ระบบสารสนเทศพิษวิทยา เป็นต้น ระบบสารสนเทศเหล่านี้
ส่วนใหญ่พัฒนามาจากระบบ PC-LAN เนื่องจากมีความจำกัดด้านงบประมาณและต้องการ
ความคล่องตัวในการใช้งานระบบ จึงได้เลือกพัฒนาเป็นระบบเล็กเฉพาะหน่วยงาน ซึ่งระบบ
สารสนเทศที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจาย หากมีการแลกเปลี่ยนหรือผสมผสาน (Integrate) เข้า
ด้วยกัน จะก่อเกิดประโยชน์อย่างมาก อีกทั้งหากสามารถดึงข้อมูลบางส่วนของแต่ละหน่วยงาน
มาจัดทำเป็นสารสนเทศ เพื่อการวางแผนและพัฒนา ตลอดจนเป็นสารสนเทศ เพื่อสนับสนุน

การตัดสินใจ ก็จะทำให้การบริหารการจัดการ และการควบคุมเป็นไปอย่างมีระบบ สามารถเสริมจุดด้อย ชูจุดเด่นได้ในแนวทางที่ถูกต้อง การดำเนินงานลักษณะนี้ จำเป็นต้องอาศัยโครงสร้างการเครือข่ายข้อมูลที่ดี

(4) การใช้ทรัพยากรร่วมกัน

การใช้ทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งฮาร์ดแวร์(Hardware) และซอฟต์แวร์ (Software) ร่วมกัน เป็นแนวนโยบายหลักของมหาวิทยาลัยมาทุกยุคทุกสมัย ทั้งนี้เป็นเพราะทรัพยากรเหล่านี้ ต้องลงทุนและมีค่าใช้จ่าย ในการดำเนินงานค่อนข้างสูง ฮาร์ดแวร์(Hardware) เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ที่มีขีดความสามารถด้านการประมวลผล และกราฟฟิกสูงหรือระบบคอมพิวเตอร์ที่ต้องการลักษณะพิเศษ สำหรับการจัดการระบบฐานข้อมูล เป็นต้น หรือ ซอฟต์แวร์(Software) เช่น โปรแกรมประยุกต์ โปรแกรมสำเร็จรูปด้านต่างๆ มีราคาค่อนข้างแพง ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้หากจัดหามาแล้วมีความถี่ในการใช้งานน้อยจะไม่คุ้มค่า และเนื่องจากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพียงไม่นานสิ่งเหล่านั้นก็ล้าสมัย ดังนั้นเมื่อวางระบบเครือข่ายภายในมหาวิทยาลัยแล้ว จะทำให้ผู้ใช้สามารถใช้งานระบบของผู้อื่นได้ ในจุดที่ตั้งของตนเอง ซึ่งจะเป็นโครงสร้างสำคัญที่บรรลุนโยบาย การใช้ทรัพยากรร่วมกัน และจะประหยัดงบประมาณได้เป็นอย่างมาก

3.4.2 คณะทำงานจัดทำแผนเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้กำหนดนโยบายสำคัญ ที่เกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ในระบบงานของมหาวิทยาลัย โดยมีแผนพัฒนา ดังนี้

3.4.2.1 นโยบายในแผนพัฒนาประจำปีงบประมาณ 2539-2540

(1) เร่งรัดพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารมหาวิทยาลัย ซึ่งมีมาตรฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่นับสนุนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(2) พัฒนาประสิทธิภาพของระบบงานการให้บริการสื่อการสอนและสารสนเทศ
ห้องสมุด

ก. สนับสนุนการผลิตสื่อโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

ข. สนับสนุนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

ค. สนับสนุนระบบคอมพิวเตอร์ ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

3.4.2.2 นโยบายบริหารมหาวิทยาลัย ปี 2540-2544

(1) แผนระยะสั้น

ก. ติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนมีมติมีเดีย เพื่อเสริม

ศักยภาพ ในการศึกษด้วยตนเอง และเตรียมความพร้อมของนักศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองในยุคข้อมูลข่าวสาร

ข. จัดหาระบบสำนักงานอัตโนมัติให้ทุกคณะหน่วยงาน

(2) นโยบายในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 8 (2540-2544)

ก. เร่งรัดพัฒนา และปรับปรุงระบบราชการ ให้มีสมรรถนะสูง เพื่อสนองภารกิจของหน่วยงานในมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ

ข. พัฒนาศักยภาพ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และขีดความสามารถในสายงานสายวิชาชีพแก่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้บริหาร ทุกระดับ

ค. จัดหาคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่ภาควิชาต่างๆ เพื่อให้คณาจารย์ สามารถพัฒนางานการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

ง. สนับสนุนให้นักศึกษาทุกคนได้เรียนวิชาคอมพิวเตอร์จัดหลักสูตร เสริมอย่างต่อเนื่อง

3.4.3 คณะทำงานด้านบุคลากร

คณะทำงานด้านบุคลากร มีงานพัฒนา และมีกรอบม กองการเจ้าหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ ภายใต้การกำกับดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายบุคคล ดำเนินการพัฒนาศักยภาพในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจัดอบรมอย่างเป็นทางการให้แก่บุคลากรในมหาวิทยาลัย 5 สายงาน คือ .สายงานบริหารและธุรการ สายงานการเจ้าหน้าที่ สายงานคลัง สายงานพัสดุ และสายงานนโยบายและแผน ตลอดทั้งจัดส่งผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องไปศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งในและต่างประเทศ

3.4.4 คณะทำงานด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการเรียนการสอน คณะทำงานด้านการพัฒนาการเรียนการสอน จะมีกองบริการการศึกษา เป็นฝ่ายเลขานุการ ภายใต้การกำกับ ดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ได้ดำเนินการโครงการจัดทำ และพัฒนาลือการสอนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หลายโครงการ และมีคณะทำงานฝ่ายเฉพาะกิจพิจารณาดำเนินการจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการเรียนการสอน

3.4.5 คณะทำงานด้านการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร

คณะทำงานด้านการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร มีกองแผนงาน และศูนย์คอมพิวเตอร์ เป็นเลขานุการ ภายใต้การกำกับ ดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มีโครงการดำเนินการดังนี้

3.4.5.1 ระบบข้อมูลด้านการเงิน

- (1) โครงการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ระบบงานเงินรายได้
- (2) โครงการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ระบบงานด้านการเงินการคลัง
- (3) โครงการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ระบบงานด้านพัสดุ

3.4.5.2 ระบบข้อมูลด้านบุคลากร

โครงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลบุคลากร และการเงิน ระยะที่ 1 ด้วยระบบเครือข่ายระยะสั้น (Local Area Network : LAN) ภายในสำนักงานอธิการบดี

3.4.5.3 ระบบข้อมูลด้านอาคารและสถานที่

3.4.5.4 ระบบข้อมูลด้านนักศึกษา

โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้วยคอมพิวเตอร์

3.4.5.5 ด้านอื่นๆ ได้แก่

- (1) โครงการจัดทำระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของสำนักงานอธิการบดี
- (2) โครงการจัดทำเครือข่ายขนาดย่อมในหน่วยงาน
- (3) โครงการพัฒนาระบบบริการงานยานพาหนะ กองกลาง

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กำหนดแผนในอนาคต ในการขยายระบบเครือข่ายใยแก้วนำแสง (Fiber Optic Networking System) ให้มากยิ่งขึ้น และสนับสนุนการเชื่อมต่อภายในคณะ และหน่วยงานต่างๆ ขยายและเพิ่มระบบเครือข่ายระยะใกล้ (Local Area Networking : LAN) ในแต่ละคณะ ให้ครบทุกคณะ ศูนย์ สถาบัน และสำนัก เพิ่ม VIDEO Conferencing , System Internet Service Providers และสนับสนุนโครงการการสอนใช้คอมพิวเตอร์ช่วย (Computer Assisted Instruction หรือ CAI)

3.5 วิเคราะห์สถานการณ์ระบบการบริหาร ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์เอกสารดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสภาพของระบบการบริหารภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปัจจุบัน ในแต่ละระบบจากกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ สามารถสรุปวิเคราะห์ ได้ดังนี้

3.5.1 ระบบโอกาส

ระบบโอกาส ซึ่งเป็นระบบการทำงานของผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์การ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายกลยุทธ์ ตลอดจนเป้าหมายและ

แผนงานต่างๆ ที่ดีที่สุดสำหรับองค์กร เป็นส่วนของการกำหนดทิศทางของการทำงานขององค์กรในสภาพแวดล้อมภายนอกที่มองไกลไปในอนาคต ผู้บริหารต้องสามารถติดตาม และ แสวงหาโอกาสที่ดี เป็นลักษณะของการบริหารโอกาส (Opportunity Management) ส่วนนี้ในระดับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้บริหารสูงสุดจะดำเนินการในข้อจำกัดภายใต้กฎ ระเบียบ ของทางราชการ โดยสนองต่อนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สนองต่อนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และสนองต่อการพัฒนาในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกำหนดแผนในการพัฒนามหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ

ในส่วนของสำนักงานคนบดี คนบดีเป็นผู้บริหารสูงสุด การทำงานของผู้บริหารในระดับคณะก็เช่นเดียวกับในระดับมหาวิทยาลัย บริหารงานในส่วนที่ได้รับมอบอำนาจมาจากอธิการบดี ส่วนใดที่เกินกว่าอำนาจหน้าที่ก็จะต้องเสนอต่ออธิการบดีเป็นผู้พิจารณาดำเนินการ

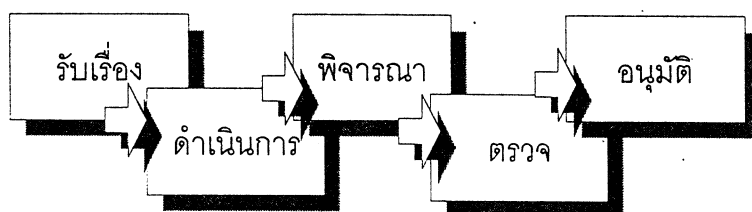
คุณสมบัติของผู้บริหารสูงสุดทั้งในระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัย จะเป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยสายวิชาการ หรือ สาย ก มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ดังนั้นความต่อเนื่องด้านนโยบายในการบริหาร จึงนับว่ามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาระบบงาน วิสัยทัศน์ของผู้บริหารก็นับว่ามีส่วนสำคัญมากต่อการพัฒนาที่จะส่งผลต่อการปรับปรุง หรือพัฒนาระบบการบริหาร มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นสถาบันอุดมศึกษา ที่อยู่ในระบบราชการ ทำให้มีระเบียบกฎ เกณฑ์ต่างๆ เช่นเดียวกับหน่วยราชการอื่น เป็นผลให้การบริหารงานขาดความคล่องตัว ซึ่งมีผลอย่างมากที่ทำให้ผู้บริหารขาดแรงกระตุ้นในการแก้ปัญหา และการพัฒนา มีความเชื่อว่าการพัฒนา และนำไปสู่ความอดทน และยอมรับสภาพ โดยแก้ไขปัญหาก็เฉพาะหน้าในระยະสั้น ความไม่ต่อเนื่องในด้านนโยบาย ของผู้บริหารที่รับผิดชอบก็มีผลต่อทิศทางในการพัฒนา ขาดความต่อเนื่องในการจัดหาทรัพยากรที่จะเป็นโอกาสต่อการบริหารจัดการ

3.5.2 ระบบงาน

ระบบงานเป็นระบบของทรัพยากรต่างๆ ที่จัดเตรียมไว้ภายในองค์กร เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ที่เป็นทรัพยากรด้านวัตถุที่นำมาใช้เพื่อการปฏิบัติงาน ที่จำเป็นต้องทำ ตลอดทั้ง ระบบการปฏิบัติงาน โครงสร้างองค์กร และวิธีการทำงาน

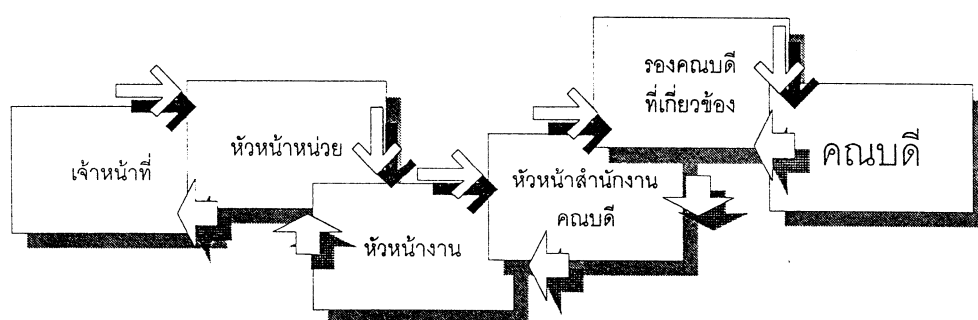
โครงสร้างองค์กรทั้งในส่วนของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และในระดับคณะจะเป็นลักษณะโครงสร้างเช่นเดียวกับระบบราชการ มีสายการบังคับบัญชา เป็นระดับชั้น มีกฎ ระเบียบ ที่ต้องถือปฏิบัติ กระบวนการในการทำงานปัจจุบันเห็นได้ว่า เมื่อมีงานเข้ามาแต่ละคน จะทำงานย่อยๆ คนละเล็กละน้อย เช่น เมื่อรับเรื่องและส่งไปดำเนินการ ให้ความเห็นหรือ

พิจารณابันทึก สิ่งพิมพ์ ดำเนินการตรวจสอบเป็นต้น งานบางงานต้องตรวจสอบ และให้ความเห็นถึง 3-4 ระดับ จึงจะได้รับการอนุมัติ ดังแผนภูมิที่ 15

แผนภูมิที่ 15 แสดงกระบวนการทำงานในปัจจุบัน

ระบบงานจะเป็นฝ่าย เป็นหน่วยย่อย เช่นงานบริหารและธุรการ จะแยกเป็นหน่วยย่อยลงไปอีก คือ หน่วยสารบรรณ หน่วยการเจ้าหน้าที่ และหน่วยอาคารสถานที่และยานพาหนะ ระบบสายการบังคับบัญชาในการเสนองานจะเริ่มจากเจ้าหน้าที่ระดับหน่วย เสนอไปยังหัวหน้าหน่วย หัวหน้างาน หัวหน้าสำนักงานคนบดี รองคนบดีที่เกี่ยวข้องตามลำดับ จึงจะเสนอไปยังคนบดี ในการพิจารณาสั่งการ หรืออนุมัติ ดังสายการบังคับบัญชาในแผนภูมิที่ 16

แผนภูมิที่ 16 แสดงสายการบังคับบัญชาใน สำนักงานคนบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จะเห็นได้ว่าสายการบังคับบัญชาตลอดทั้งการเลื่อนไหลของงานจะมีหลายระดับชั้น หากการแก้ไขงานก็ต้องย้อนกลับตามลำดับชั้น ทำให้เกิดความล่าช้ามาก ระบบการบริหารขั้นตอนในการบริหารในบางคณะ อาจจะแตกต่างกันบ้าง ซึ่งจะขึ้นอยู่กับนโยบายและวิสัยทัศน์ของ

ผู้บริหารทั้งในระดับหัวหน้าสำนักงานคนบดี รองคนบดี และคนบดี ในการปรับลดขั้นตอน แต่ส่วนใหญ่จะยังคงต้องยึดกฎ ระเบียบ ของทางราชการ

ปัจจัยทางด้านวัตถุ ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ในสำนักงานคนบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น จะได้มาจากการขอจัดตั้งในระบบเงินงบประมาณแผ่นดินที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนของทางราชการ ในบางคณะเท่านั้นที่อาจจะได้มาจากเงินรายได้ของคณะ เพิ่มจากเงินงบประมาณแผ่นดิน การได้มาซึ่งวัตถุต่าง ๆ ทำให้บางครั้งล่าช้า ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่ทันต่อการพัฒนาของเทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้มีผลให้ระบบงาน เป็นระบบที่ขาดประสิทธิภาพ และขาดประสิทธิผล เพราะขาดสิ่งจำเป็น และสิ่งสนับสนุน ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอยู่ตลอดเวลาโดยใช้คน และสิ่งของตามความจำเป็นเฉพาะหน้าไม่มีโอกาสที่จะพัฒนางาน ตลอดทั้งระบบงานก็ไม่สามารถใช้วิธีประเมินผลงานได้ เพราะแม้ประเมินแล้วก็แก้ไขไม่ได้

3.5.3 ระบบคน

ระบบการบริหารคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีชีวิตจิตใจ พร้อมทักษะ ความชำนาญ และความสามารถที่จะเข้ามาปฏิบัติงาน ตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ระบบการบริหารคน ของสำนักงานคนบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น จะขึ้นอยู่กับระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยบุคลากร 3 สาย คือ สาย ก ซึ่งเป็นสายวิชาการ ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาระดับสูง คือ คนบดี และรองคนบดีต่างๆ ข้าราชการสาย ข และสาย ค จะเป็นผู้บังคับบัญชาระดับกลาง และผู้ปฏิบัติ คือ หัวหน้าสำนักงานคนบดี หัวหน้างาน หัวหน้าหน่วย และผู้ปฏิบัติ การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล อาศัย กฎ ระเบียบ ของทางราชการไม่ว่าจะเป็นระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าปฏิบัติงาน ความเจริญก้าวหน้าตามลำดับขั้น การลงโทษ การได้รับเงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทนต่างๆ การปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งการได้รับเงินเดือนตามตำแหน่ง จะขึ้นกับกฎ ระเบียบ ของทางราชการทั้งสิ้น กระบวนการให้รางวัล และการลงโทษ มีความอ่อนแอ ทำให้บุคลากรขาดกำลังใจต่อการพัฒนา ไม่เกิดผลจริงจัง มาตรการกำกับ ดูแล ใช้การไม่ได้ จำเป็นต้องยอมรับสภาพที่บุคลากรบางคนทำงานเพียงเท่าที่กำหนด ข้าราชการและผู้บริหารมุ่งปฏิบัติตามระเบียบเพื่อปกป้องตนเอง แม้จะสิ้นเปลือง และได้ผลไม่เต็มที่ การประเมินผลงานเพื่อใช้ในการบริหารงานบุคคล ในการให้ความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือน ตลอดจนการให้ออกจากราชการฐานหย่อนสมรรถภาพ ยังไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ จึงเป็นผลอย่างยิ่งที่ทำให้ ระบบการบริหารงานบุคคล หย่อนประสิทธิภาพไปด้วย การเพิ่มเงินเดือน และเงินประจำตำแหน่งก็เป็นการให้อย่างเสมอหน้า ไม่มีผลในการ

ส่งเสริมผู้ทำดี ให้มีกำลังใจในการทำดี ประสิทธิภาพ โดยรวมของบุคลากรยังขาดประสิทธิภาพ ทั่วทั้งระบบ

การพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถ และขวัญ กำลังใจ จะขึ้นกับวิสัยทัศน์ และ นโยบายในการพัฒนาของผู้บริหาร ซึ่งได้แก่หัวหน้าสำนักงานคนบดี รองคนบดี และ ที่สำคัญที่สุดคือ คนบดี

3.5.4 ระบบสารสนเทศ

การพัฒนาในด้านระบบสารสนเทศ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิเคราะห์สรุป ได้ว่า โดยทั่วไปในภาพรวมระดับมหาวิทยาลัยนับว่ามีแผนในการพัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศที่ชัดเจน แต่ระบบส่วนใหญ่จะดำเนินการได้ในระดับปฏิบัติการ ในเพียงบางระบบ งานเท่านั้น แต่ระบบงานยังไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้ และยังไม่ถึงระดับการใช้ สารสนเทศเพื่อการบริหาร ซึ่งอยู่ในระยะการพัฒนาระบบ แต่นับว่าผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย มีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อการพัฒนา เพียงแต่อาจจะขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ เช่นเงินงบประมาณ ที่ใช้ใน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศค่อนข้างจะใช้เงินจำนวนมาก

สำหรับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ในระดับสำนักงานคนบดี คณะต่างๆ จะขึ้นอยู่กับ นโยบายของแต่ละคณะ ผู้บริหารสูงสุดในระดับคณะจะมีบทบาทต่อการสนับสนุนต่อการ พัฒนาระบบมาก แต่ละคณะจะมีการพัฒนาในระดับที่แตกต่างกัน แต่ส่วนมากยังคงเป็นการจัด ระบบที่ใช้เฉพาะในแต่ละงานเท่านั้น ยังไม่จัดเป็นระบบฐานข้อมูลกลาง และยังไม่สามารถ พัฒนาไปถึงระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information System : MIS)

สรุปได้ว่า ระบบการบริหาร ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นยึด กฎ ระเบียบ ของ ทางราชการ ดังนั้นการบริหารในภาพรวม ยังมีความอ่อนแอในทุกระบบ ประกอบกับ มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นองค์การขนาดใหญ่ และอยู่ในระบบราชการมาเป็นเวลานาน ยิ่งทำ ให้การบริหารพัฒนาเป็นไปอย่างล่าช้า และการนำสารสนเทศมาใช้ในการบริหารนับว่ามีแผน งานที่ชัดเจน ผู้บริหารให้ความสนใจต่อระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร แต่ในทางปฏิบัติยังอยู่ ในระยะเพียงเริ่มต้นของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารเท่านั้น